

2025 METŲ NACIONALINIO ATASKAITŲ RINKINIO FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2026 m. birželio 5 d.

Nr. FAE-6

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (28 psl.). Ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl metinių ataskaitų rinkinio pareiškia audito išvadoje.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Reikšmingą įtaką nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio teisingumui turėjo duomenų iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio ataskaitose

Į 2025 m. konsoliduojamųjų subjektų sąrašą įtraukti 3 155 viešojo sektoriaus subjektai, penkių iš jų duomenys neįtraukti į 2025 m. nacionalinį ataskaitų rinkinį, du subjektai neįtraukti ir į konsoliduojamųjų subjektų sąrašą. Rinkinyje išlieka reikšmingų pasikartojančių duomenų iškraipymų: nustatyta ilgalaikio turto, finansavimo sumų, grynojo turto reikšmingų duomenų iškraipymų (1 skyrius, 10 psl.).

Reikšmingą įtaką nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio teisingumui turėjo nustatyti valstybės turto duomenų iškraipymai, susiję su miško žemės ir medynų, mineralinių išteklių, infrastruktūros statinių, kultūros vertybių ir kito valstybės turto neteisinga apskaita. Negalima patvirtinti 2 154,81 mln. Eur valstybės turto teisingumo (1 skyrius, 13 psl.). Savivaldybių metinių ataskaitų rinkiniuose negalima patvirtinti 16 903,81 mln. Eur ilgalaikio turto ir 570,05 mln. Eur finansavimo sumų iš kitų šaltinių teisingumo (1 skyrius, 14 psl.). Valstybinio socialinio draudimo fondo ataskaitų rinkinyje negalima patvirtinti

454,91 mln. Eur motinystės socialinio draudimo ir vaiko priežiūros išmokų sąnaudų teisingumo (1 skyrius, 15 psl.).

2. Pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaitoje reikšmingų neatitikimų nenustatyta

2025 m. nacionalinio ataskaitų rinkinio dalimi pirmą kartą tapo pagrindinių rezultatų valstybės veiklos srityse ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie svarbiausius valstybės veiklos rezultatus, jų rodiklius, finansinius išteklius ir Vyriausybės programos įgyvendinimą. Audito metu reikšmingų finansinių duomenų neatitikimų tarp šios ataskaitos ir metinių finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių nenustatyta.

Vis dėlto ataskaita yra tobulintina, užtikrinant išsamų rezultatų, rodiklių dinamikos ir pinigų panaudojimo atskleidimą. Nepateikta dalies rodiklių informacija apie panaudotus pinigus, kai kurie rodikliai neapima 2025 m. duomenų, o dalis 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymu patvirtintų rodiklių visai neatskleidžiami. Rodiklių susiejimas su panaudotais valstybės biudžeto asignavimais atliekamas ekspertiniu būdu, nes biudžeto vykdymo duomenys nekaupiami rodiklių lygiu. Be to, ataskaitoje pateikiami duomenys apie pervestus, bet nebūtinai faktiškai panaudotus pinigus, todėl jie ne visada atspindi realų priemonių įgyvendinimą.

Taip pat nustatyta duomenų kokybės trūkumų: dalis tekstinėje ir grafinėje informacijoje pateiktų duomenų nesutampa, kai kuriais atvejais skiriasi ataskaitos ir kitų ataskaitų rinkinių duomenys, ne visur nurodomi duomenų šaltiniai ar pažymima, kad naudojami išankstiniai duomenys.

Nustatyti dalykai rodo poreikį tobulinti rezultatų rodiklių atskleidimą, jų sąsajas su finansiniais duomenimis ir bendrą ataskaitos informacijos kokybę (2 skyrius, 15 psl.).

3. Konsoliduotojo biudžeto vykdymo duomenys, teikiami dabartine forma, nekuria naudos

Nors nuo 2024 m. pradėtas planuoti ir tvirtinti vidutinės trukmės konsoliduotasis biudžetas, atsiskaitymas už jo vykdymą teisės aktuose nėra reglamentuotas. Įgyvendindama Valstybės kontrolės rekomendaciją, Finansų ministerija 2025 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikė agreguotus konsoliduotojo biudžeto vykdymo duomenis, tačiau jie nėra teisingi ir informatyvūs. Nustatyti neatitikimai tarp konsoliduoto ir atskirų fondų biudžetų vykdymo duomenų, netinkamai eliminuoti tarpusavio pervedimai, o savivaldybių taikoma nevienoda apskaitos praktika lemia nepalyginamus ir nekorektiškus pajamų bei asignavimų rodiklius.

Finansų ministerija pažymėjo, kad kokybiškam konsoliduotajam biudžetui reikėtų esminių teisinių, metodinių ir informacinių sistemų pokyčių bei reikšmingų investicijų. Tačiau problemų kyla ne tik dėl konsolidavimo – reikšmingų klaidų nustatoma ir nekonsoliduotuose biudžeto vykdymo duomenyse: asignavimai grupuojami netinkamuose ekonominės klasifikacijos straipsniuose, išlaidos kai kuriais atvejais registruojamos neteisingai, o avansu perduoti, bet nepanaudoti pinigai iškraipo biudžeto vykdymo rezultatą. Dėl to pinigų principu parengti duomenys nėra pakankamai patikimi sprendimams priimti.

Šias problemas leistų spręsti biudžeto formavimas ir atsiskaitymas kaupimo principu. Tokia praktika leistų turėti vieną, išsamesnę ir analizei tinkamesnę atskaitomybės

sistemą, geriau atskleidžiančią valdžios sektoriaus finansinę būklę, fiskalines rizikas ir pinigų srautus. Todėl siūloma iš naujo įvertinti, ar tikslinga rengti atskirus ataskaitų rinkinius pinigų ir kaupimo principais, pasveriant tam reikalingas sąnaudas ir tikimą gauti naudą.

Nuo 2023 m. nacionalinis ataskaitų rinkinys papildytas suvestiniais savivaldybių biudžetų vykdymo duomenimis. Pasibaigus finansiniams metams, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitas teikia Finansų ministerijai, kuri parengia suvestinį rinkinį. Savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų auditus atlieka savivaldybių audito ir kontrolės tarnybos. Apibendrinti savivaldybėse atliktų auditų rezultatai rodo, kad reikšmingų klaidų savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitose nenustatyta (3 skyrius, 17 psl.).

4. Negavome duomenų dėl 1,28 mlrd. Eur eliminuotos valdžios sektoriaus skolos

Valdžios sektoriaus skola 2025 m. pabaigoje sudarė 33 259,0 mln. Eur, per 2025 m. išaugo 3 266,7 mln. Eur, arba 10,9 proc. Skolos ir BVP santykis padidėjo 1,5 proc. p. ir 2025 m. pabaigoje sudarė 39,5 proc. BVP. Apskaičiuojant valdžios sektoriaus skolą, iš bendros sumos eliminuota 1,28 mlrd. Eur tarpusavio įsiskolinimų, tačiau Valstybės duomenų agentūra nepateikė eliminuotos sumos pagrindimo (detalios informacijos). Dėl to negalima patvirtinti, kad valdžios sektoriaus skola sumažinta teisinga suma.

2025 m. planuota pasiskolinti 7 874,0 mln. Eur, faktiškai pasiskolinta 7 053,4 mln. Eur. Vyriausybė ir centrinės valdžios subjektai 2025 m. laikėsi nustatytų skolinimosi ir garantijų limitų.

Bendrieji principai ir apribojimai, susiję su savivaldybių skolos valdymu, nustatyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme, jų vertinimą atlieka nepriklausoma fiskalinė institucija.

Stiprinama valstybės skolos valdymo sistema – 2025–2026 m. priimti teisės aktai, reglamentuojantys skolinimosi planavimą, rizikų valdymą, skolos limitų nustatymą ir informacijos apie valstybės skolą teikimą. Patvirtintas Lietuvos vidutinės trukmės fiskalinis struktūrinis 2025–2029 metų planas, parengtas įgyvendinant atnaujintus ES fiskalinės valdysenos reikalavimus. Taip pat nustatytos naujos skolos valstybės vardu valdymo taisyklės, kuriose nustatyti griežtesni rizikos valdymo rodikliai, orientuoti į fiskalinės rizikos mažinimą ir didesnę valstybės finansų stabilumą ilguoju laikotarpiu. Nuo 2026 m. įsigaliojo ir naujos Fiskalinės valdysenos įstatymo nuostatos, numatančios reguliarių ilgalaikio valdžios sektoriaus finansų tvarumo vertinimą (4 skyrius, 21 psl.).

5. Finansų ministerija rengia sisteminių šalies piniginių rezervų formavimo ir valdymo modelį

Valstybės rezervai – Rezervinio (stabilizavimo) fondo, Valstybės socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo – 2025 m. padidėjo 24,6 proc. ir metų pabaigoje sudarė 6 029,8 mln. Eur. Didžiausią (75,3 proc.) viso padidėjimo dalį sudaro Valstybės socialinio draudimo fondo rezervo prieaugis.

Rezervai kaupiami siekiant užtikrinti valstybės finansinį stabilumą ir galimybę finansuoti įsipareigojimus ekonominių ar kitų sukrėtimų metu. Tačiau visumos rezervų kaupimas vis dar nėra pagrįstas aiškiu strateginiu vertinimu – nenustatyta, kokio dydžio rezervai yra pakankami, kokioms rizikoms jie skirti ir kaip turėtų būti formuojami ilgalaikėje perspektyvoje. Finansų

ministerija, įgyvendindama Valstybės kontrolės rekomendaciją, rengia strateginį rezervų valdymo pagrindimą: atlikta tarptautinės praktikos analizė, vertinama Lietuvos situacija ir rengiami pasiūlymai dėl bendrų rezervų sudarymo ir valdymo principų (5 skyrius, 25 psl.).

Rekomendacijos

Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys>.